

ЗБІРНИК НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРАЦЬ

НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ : збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.13. – 408 с.

Збірник публікує науково-технічні праці співробітників вищих навчальних закладів України, науковців з-за кордону, а також спеціалістів лісового і деревообробного комплексу, присвячених різним аспектам освітнянських проблем та наукових досліджень, передового досвіду і впровадження у виробництво здобутих результатів.

Призначений для наукових працівників, аспірантів, інженерів галузі, викладачів вищих навчальних закладів освіти, коледжів і технікумів, студентів старших курсів.

Рекомендовано до друку вченою радою НЛТУ України (протокол № 10 від 25.10.2012 р.). У збірнику розглядаються проблеми лісового та садово-паркового господарства, екології довкілля, технології та устаткування лісовиробничого комплексу, економіки, планування і управління промислового виробництва, інформаційних технологій галузі, а також освітнянські проблеми вищої школи.

Головний редактор: *д.е.н., професор Ю.Ю. Туниця – академік НАН України*
Заступник головного редактора: *д.т.н., професор Ю.І. Грицюк*
Редакційна колегія:

<i>д.б.н., професор</i>	В.К. Заїка	<i>д.е.н., професор</i>	В.Я. Гуменюк
<i>д.б.н., професор</i>	Г.Т. Криницький	<i>д.е.н., професор</i>	Б.В. Кульчицький
<i>д.б.н., професор</i>	В.І. Парпан	<i>д.е.н., професор</i>	І.М. Синякевич
<i>д.б.н., професор</i>	С.М. Стойко	<i>д.е.н., професор</i>	Ю.І. Стадницький
<i>д.б.н., професор</i>	П.Р. Третяк	<i>д.е.н., професор</i>	Г.С. Шевченко
<i>д.б.н., професор</i>	Р.Т. Гут	<i>к.т.н., професор</i>	М.Г. Адамовський
<i>д.с.-г.н., професор</i>	М.М. Гузь	<i>д.т.н., професор</i>	В.М. Голубець
<i>д.с.-г.н., професор</i>	Ю.М. Дебринюк	<i>д.т.н., професор</i>	Н.І. Библюк
<i>д.с.-г.н., професор</i>	І.Ф. Калущький	<i>д.т.н., професор</i>	П.В. Білей
<i>д.с.-г.н., професор</i>	Л.І. Копій	<i>д.т.н., професор</i>	О.А. Кійко
<i>д.с.-г.н., професор</i>	В.П. Кучерявий	<i>д.т.н., професор</i>	В.М. Максимів
<i>д.с.-г.н., професор</i>	В.П. Рябчук	<i>д.т.н., професор</i>	Я.І. Соколовський

Літературні редактори : *А.Ф. Павлишин, В.В. Дудок, І.І. Гураль*

Відповідальний секретар : *Г.Г. Гриник*

Комп'ютерне макетування : *В.С. Гураков*

Коректори : *Ю.З. Некига, Я.Б. Невелюк, О.П. Лаврова*

Адреса редакції:

79057, м. Львів-57, вул. Ген. Чупринки, 103, НЛТУ України

Тел.: (032) 240-23-50; **E-mail:** nauk.visnyk@gmail.com

ЗМІСТ

I. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО 9

<i>Я.Д. Фучило, М.В. Сбитна, В.Ю. Кайдик, О.Ю. Рябчун</i> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ У СВІЖИХ СУБОРАХ КИЇВСЬКОГО ПОЛІССЯ	9
<i>Г.Г. Гриник</i> МОДЕЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ТАКСАЦІЙНИХ ПОКАЗНИКІВ МОДАЛЬНИХ ДЕРЕВОСТАНІВ ЯЛИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ	13
<i>Р.І. Мисяк</i> ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГРУНТОУТВОРЕННЯ ПІД ЧАГАРНИКОВИМИ СИНУЗІЯМИ	20
<i>І.М. Сопушинський, В.П. Рябчук</i> ЛІСІВНИЧІ ОСОБЛИВОСТІ КЛЕНА-ЯВОРА, БУКА ЛІСОВОГО ТА ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО З ДЕКОРАТИВНОЮ АНОМАЛЬНОЮ ДЕРЕВИНОЮ	24
<i>О.Л. Бойко, О.О. Орлов</i> ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗПОДІЛУ ВАЛОВОГО ЗАПАСУ ¹³⁷ CS У ЛІСОВИХ БІОГЕОЦЕНОЗАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	29
<i>М.Я. Гожан</i> ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРІВ НА РИЗОГЕНЕЗ ЖИВЦІВ КУЛЬТИВАРІВ РОДУ <i>PISEA</i>	38
<i>Г.В. Денисова, Я.В. Генік</i> ГЕОГРАФІЧНА СТРУКТУРА ФЛОРИ ПАЛАЦОВО-ПАРКОВИХ КОМПЛЕКСІВ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	44
<i>Н.О. Самойлова</i> ПРОСТОРОВА СТРУКТУРА ДУБОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ	49
<i>М.О. Совакова, Н.О. Олексійченко, О.В. Соваков, О.К. Дорошенко,</i> <i>О.І. Китаєв, В.А. Кривошанка, Д.Г. Макарова</i> МОРОЗОСТІЙКІСТЬ ВИДІВ, РІЗНОВИДІВ, ГІБРИДІВ І ДЕКОРАТИВ- НИХ ФОРМ ЛИПИ (<i>TILIA L.</i>) В УМОВАХ МІСТА КИЄВА.....	52
<i>М.Х. Шершун</i> ХАРАКТЕРИСТИКА КРИТЕРІЇВ ТА ІНДИКАТОРІВ ЗБАЛАНСОВАНО- ГО ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ У СТРУКТУРІ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО РЕГІОНУ.....	57
<i>Ю.І. Шаловило, В.А. Ковальова, Р.Т. Гут, Ю.М. Горовик,</i> <i>О.Л. Лагоненко, А.М. Євтушенков</i> РЕАКЦІЯ РОСЛИН <i>PINUS SYLVESTRIS L.</i> ПРИ ВЗАЄМОДІЇ З БАКТЕ- РІЯМИ РОДІВ <i>BACILLUS, PAENIBACILLUS</i> ТА <i>PSEUDOMONAS</i>	62

2. ЕКОЛОГІЯ ДОВКІЛЛЯ..... 71

У.П. Новак, О.В. Мартинюк
ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ 71

Р.І. Дмитрах
САМОВІДНОВЛЕННЯ ПОПУЛЯЦІЙ РІЗНОСТАТЕВИХ ВИДІВ
РОСЛИН У МІНЛИВИХ УМОВАХ ПРИРОДНОГО ТА
АНТРОПОГЕННО ЗМІНЕНОГО СЕРЕДОВИЩА 76

Л.І. Челядин, В.Р. Хомин, П.В. Новосад, О.Р. Позняк
РЕСУРСОЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ УТИЛІЗАЦІЇ ЗОЛОШЛАКІВ
ТЕПЛОЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ І ШЛАМІВ ВОДООЧИЩЕННЯ 81

В.Є. Луцишин, В.В. Лавний
ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЙНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПРИРОДНЕ
ПОНОВЛЕННЯ ДЕРЕВНИХ ПОРІД У РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ
ЛІСАХ РОЗТОЧЧЯ..... 87

О.І. Озарків, Л.І. Копій, І.П. Тереля
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ПОГЛИНАННЯ
ТА РОЗСІЮВАННЯ СОНЯЧНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ
В СЛАБКОПОГЛИНАЛЬНИХ СЕРЕДОВИЩАХ..... 93

І.В. Кучинська
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТУРИЗМУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ
НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ..... 98

В.В. Попович
ЕКОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ
ВОДНОЇ ТА ПРИБЕРЕЖНО-ВОДНОЇ РОСЛИННОСТІ ТЕХНОГЕННИХ
ВОДОЙМ, СМІТТЄЗВАЛИЩ ТА ПОЛІГОНІВ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ
ВІДХОДІВ У МЕЖАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 106

**3. ТЕХНОЛОГІЯ ТА УСТАТКУВАННЯ
ЛІСОВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ 114**

В.М. Голубець, М.Д. Кірик, Ю.Р. Капраль, А.Є. Рудь
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗМІЦНЕНОГО ВИСОКОШ-
ВИДКІСНИМ ТЕРТЯМ НАНОСТРУКТУРНОГО ШАРУ НА СТАЛІ 45 114

М.І. Герис
СТРУКТУРНА СХЕМА МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ КЕРОВАНОГО
РУХУ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ПАРАМЕТРІВ КОЛІСНИХ
ЛІСОТРАНСПОРТНИХ МАШИН..... 118

В.О. Масєвський, Є.М. Миськів, В.М. Максимів, А.С. Куцик
МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ РОЗПИЛЮВАННЯ БРУСО-РОЗВАЛЬНИМ
СПОСОБОМ КОЛОД ІЗ ФОРМОЮ ПОПЕРЕЧНОГО ПЕРЕТИНУ
У ВИГЛЯДІ ЕЛІПСА 122

Є.Й. Ріпецький
НАУКОВА КОНЦЕПЦІЯ ПРОЕКТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬ-
КИХ ГРЕЙФЕРНИХ НАВАНТАЖУВАЧІВ..... 127

Ю.М. Губер, М.М. Ільків, В.М. Мицко
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗБУХАННЯ
ТЕРМОДЕРЕВИНИ БУКА..... 131

Я.С. Карняк, Т.О. Цогла
ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ДОЗВОЛІВ НА ПРОВЕДЕННЯ
ПІДГОТОВЧИХ І БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТ 136

Р.Й. Салдан, Р.О. Козак, О.О. Шепелюк, О.М. Кузьмин
ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ПРОВАРЮВАННЯ ДЕРЕВИНИ БУКА
НА КОЛІР СТРУГАНОВОГО ШПОНУ 143

**4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА
УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ..... 147**

Т.Г. Васильців, А.В. Кузьменчук
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ, РЕЗЕРВИ І ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ..... 147

М.В. Вінічук
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ..... 151

Р.В. Волошин, Л.І. Заставнюк
ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ УКРАЇНСЬКОГО
ЗЕРНА НА СВІТОВОМУ РИНКУ 158

*О.Л. Воробець, А.І. Хоменко, О.В. Новіков, А.М. Кричковська,
Р.К. Шурпенкова, В.П. Новіков*
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗМІНИ ОРГАНІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ БАНКУ
НА ЙОГО СТАБІЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ..... 164

В.І. Воськало, Н.М. Воськало
КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ ІЗ СКЛАДОВИМИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ 169

С.С. Гринкевич, І.С. Постня
СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ І ВИКОРИСТАННЯ
ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ 177

О.С. Гирик, О.О. Погоріляк, А.В. Мартинюк
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ
ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ..... 184

М.М. Гунько, І.В. Єлейко
ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
В ПІСЛЯКРИЗОВИЙ ПЕРІОД 188

Г.О. Комарницька
ІННОВАЦІЙНІ СТРУКТУРИ РЕГУЛЮВАННЯ УРБАНІЗАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ У РЕГІОНІ..... 194

З.Р. Костак	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ	198
О.А. Мартинюк	ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	203
І.В. Михайляк	ВПЛИВ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА СТРУКТУРУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	208
М.П. Могильницька, О.І. Скаско	ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	212
Л.В. Мороз	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ	218
Є.І. Парфенюк	ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	226
У.В. Пелех	ВАЛЮТНО-КУРСОВА ПОЛІТИКА І ЇЇ ВПЛИВ НА МОНЕТАРНУ СФЕРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	233
А.В. Рибчук	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОБ'ЄКТІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	236
М.Я. Ревич	МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ БАНКІВ	243
О.С. Ривак	ФІСКАЛЬНА І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ КООРДИНАЦІЇ.....	249
І.В. Рура	АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	258
Л.І. Сахарнацька, М.Я. Височанська	ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	262
О.А. Сич, В.С. Крупський	ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ РОЗВИТКУ БАНКОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	267
Л.І. Стецько	МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА – ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	274
П.О. Фененко	МЕХАНІЗМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПРОДУКЦІЄЮ ТВАРИННИЦТВА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	277

Ю.В. Шушкова	ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	287
---------------------	--	-----

5. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ 294

Є.В. Харченко, Б.В. Бондарчук	МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ГАЛЬМІВНИХ РЕЖИМІВ РОБОТИ ПРИВІДНОЇ СИСТЕМИ ПАСАЖИРСЬКОГО ЛІФТА	294
А.В. Прокіп	МОДЕЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ НЕВІДНОВЛЮВАНИМИ ЕНЕРГОРЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	301
Я.М. Кашуба	ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ КАНАЛІВ МОНІТОРИНГУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТА ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	309
Р.С. Сорока, М.П. Сорока	ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	317
Ю.С. Хомош, Ю.Я. Вовк	ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ.....	322
В.М. Корендій	АНАЛІЗ СТІЙКОСТІ РОБОТИ ВІТРОКОЛЕСА ПІД ЧАС ПОРИВЧАСТИХ ВІТРІВ.....	328
С.В. Іщенко	ДИНАМІЧНА МОДЕЛЬ РИНКУ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	335
Я.В. Бреніч, П.В. Тимощук	НЕЙРОМЕРЕЖЕВІ МЕТОДИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ КЛАСИФІКАЦІЇ.....	343
А.М. Гізатулін, І.Л. Клеванська	СТОХАСТИЧНА МОДЕЛЬ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ.....	349
А.М. Должанський, Й.В. Канак	РОЗПОДІЛ НЕПРЯМИХ ВИТРАТ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ КОМПЛЕКСНИХ СТАТЕЙ ТА НОРМАТИВНОГО МЕТОДУ	357
І.О. Мовчан, Е.М. Гуліда	ВИБІР МОДЕЛІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЖЕЖНОГО РИЗИКУ ДЛЯ ОБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	364
М.В. Одрехівський, Л.Є. Угрин	МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНІВ ЕКОСИСТЕМ	370

Ю.А. Стадник, О.В. Жумік БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНА ОПТИМІЗАЦІЯ ПОРТФЕЛЮ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ.....	376
Л.О. Тисовський, В.М. Степанишин МОДЕЛЮВАННЯ ЗАСОБАМИ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ДЕРЖКОМЛІСГОСПУ УКРАЇНИ.....	382

6. ОСВІТЯНСЬКІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ 388

О.М. Лободинська УСПІШНЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА ФАХОМ – МЕТА НАВЧАННЯ ..	388
О.В. Придатко ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМБІНОВАНОГО ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВПРАВ ПОЖЕЖНОЇ ТЕХНІКИ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	397

ДО ВІДОМА АВТОРІВ СТАТЕЙ 407

1. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 630*232 *Проф. Я.Д. Фучило, д-р с.-г. наук; доц. М.В. Сбитна, канд. с.-г. наук; аспір. В.Ю. Кайдик; аспір. О.Ю. Рябухін – Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ*

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ У СВІЖИХ СУБОРАХ КИЇВСЬКОГО ПОЛІССЯ

Наведено особливості росту та розвитку до 9-річного віку лісових культур сосни звичайної, створених посівом насіння та садінням сіянців у свіжих суборах Київського Полісся.

Ключові слова: сосна звичайна, посів, садіння сіянців, борозни, збереженість, висота.

Лісові насадження України переважно відновлюються штучним способом. При цьому, зазвичай, основним видом садивного матеріалу є сіянці. У деяких випадках, особливо під час створення насаджень за участі дуба звичайного, застосовують посів [2, 4, 5].

З огляду на підвищення останнім часом уваги світової спільноти до екологічної ролі лісів, важливого значення набуває проблема розроблення ефективних технологій створення стійких та високопродуктивних лісових насаджень, які б за своєю будовою і породним складом були близькі до природних, корінних деревостанів. Особливо ця проблема актуальна для сосни звичайної – однієї з найпоширеніших в Україні лісоутворювальних порід. Цього можна досягти, наблизивши умови створення і формування її штучних насаджень до умов, які існують під час природного поновлення соснового лісу, а саме – застосовуючи висів насіння.

Мета проведеного дослідження полягала в оцінюванні ефективності застосування кількох способів посіву і садіння сіянців у свіжих суборах ВП НУБІП України "Боярська ЛДС". Подібні дослідження тут проводили у кінці 40-х – на початку 50-х років минулого століття, але при цьому висновки, зроблені різними авторами, виявилися протилежними [1, 3].

Об'єкт та методика дослідження. Об'єктом дослідження були лісові культури, створені навесні 2004 р. у кварталі 65 Боярського лісництва. Лісокультурна площа – свіжий не задернений зруб, тип лісорослинних умов – свіжий субір. Обробіток ґрунту полягав у нарізанні борозен. Віддаль між центрами борозен – 2,2 м.

Було використано такі варіанти створення культур:

- ручний рядовий посів у борозенки 2 г і 1 г насіння на 1 м.п.;
- ручний стрічково-ямковий посів (по 4 насінини у ямку) з ямками через 10, 35 і 70 см;
- ручне садіння однорічних сіянців через 10 см і 60 см у ряду.

Для висіву використовували насіння першого класу з місцевої популяції сосни звичайної. Маса 1000 насінин – 6,9^{±0,06} г. Однорічні стандартні сіян-